

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/363582822>

Гарантії реалізації права на антикорупційну безпеку в закладах освіти

Conference Paper · May 2022

DOI: 10.5281/zenodo.6482666

CITATIONS

0

1 author:

[Viacheslav Hladky](#)

Volodymyr the Great Educational and Scientific Institute of Law

74 PUBLICATIONS 45 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Host Link For The Interest Of Great Works [View project](#)

Let's Save the World and Humanity [View project](#)

ГАРАНТІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА АНТИКОРУПЦІЙНУ БЕЗПЕКУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ[†]

Гладкий В'ячеслав В'ячеславович

ORCID:0000-0003-2499-0937

ResearcherID: C-4122-2017

В науковій розвідці вперше концептуалізується таке соціально-правове явище, як гарантії реалізації права на антикорупційну безпеку в трудових відносинах у закладах освіти. Визначаються основні властивості досліджуваного явища, розкривається їх характеристика. У висновках формується визначення поняття розглядуваного виду антикорупційних гарантій у сфері праці та зайнятості, що об'єктивуються у трудових відносинах в закладах освіти.

Ключові слова: антикорупційна безпека, заклади освіти, корупція, реалізація суб'єктивного права, сфера праці.

Враховуючи деструктивний ефект корупції [1; 2], виходячи із того, що більшість проявів корупції знаходить свій фактичний вияв саме у площині трудової діяльності працівника та діянь роботодавця, а також, приймаючи до уваги вплив забезпечення антикорупційної безпеки (далі – АБ) на стан національної безпеки в державі (є питанням, надзвичайно актуальним для України, в якій з 24 лютого 2022 р. тривають широкомасштабні воєнні дії, мають місце катастрофічні події у Маріуполі, Бучі, Ірпені, Гостомелі та в інших містах і селищах), вбачаємо доцільним проаналізувати сутність гарантії реалізації права (далі – ГРП) на АБ в трудових відносинах, зокрема, шляхом виявлення їх атрибутивних ознак. При цьому відповідну наукову розвідку слід зосередити саме на контексті забезпечення АБ в закладах освіти (далі – ЗО), адже:

(1) в умовах триваючого режиму воєнного стану в Україні як сам освітній процес, так і трудові відносини в ЗО характеризуються критичним збільшенням множини корупційних ризиків, які прямо чи опосередковано впливають також на стан забезпечення національної безпеки, психофізіологічного здоров'я науково-педагогічних кадрів, студентів, учнів та ін.;

(2) відповідне питання ще не було предметом комплексного дослідження українських і зарубіжних юристів-трудоваків та представників інших галузей права.

Досягаючи поставлену дослідницьку мету спершу зазначимо, що *гарантіями* в праві слід розуміти обставини практичної дійсності та суб'єктивних факторів, котрі сукупно створюють умови, за яких та чи інша можливість особи, про яку йдеться в нормативно-правових актах, може бути використана особою, котра є адресатом відповідної можливості. При цьому, що стосується ГРП на АБ в трудових відносинах в ЗО, то їх визначення нами може бути сформульоване лише після виокремлення характерних рис таких гарантій, а саме наступних їх атрибутивних ознак:

1. ГРП на АБ в ЗО об'єктивовані в площині дії трудового та адміністративного права, при цьому відповідні норми адміністративного законодавства інтерпретуються в якості трудових норм адміністративного законодавства.

2. ГРП на АБ в ЗО переслідують особливу мету, що є загальною для всіх цих гарантій. При цьому метою досліджуваних нами гарантій є формування та підтримання існування (реальності, актуальності, повноти, оптимальності гарантій; запобігання ризикам, що шкодять гарантованій цінності) комплексу умов, за яких може належним чином існувати організаційний правопорядок на підприємстві (в установі, організації), в результаті чого усі суб'єкти трудового права, які знаходяться у відносинах з приводу праці та зайнятості на рівні ЗО можуть реалізувати свої трудові права без корупційних ризиків для них та для ЗО.

[†] Доповідь представлена до уваги в м. Маріуполі у ВСП «Маріупольський фаховий коледж Державного вищого навчального закладу “Приазовський державний технічний університет”» 19 травня 2022 року, коли відповідна частина міста знаходилась під контролем ЦОВВ України.

3. ГРП на АБ в ЗО характеризуються особливим об'єктом. Враховуючи загальну сутність АБ та антикорупційної свободи людини, можемо дійти висновку, що об'єктом розглядуваних гарантій постають суспільні відносини, врегульовані правом та безпосереднім чином пов'язані із належною практичною реалізацією норм чинного законодавства, з яких впливає право працівника та роботодавця на АБ.

4. ГРП на АБ в ЗО передбачають існування адресатів гарантій – суб'єктів гарантій (особи, для яких ці гарантії встановлюються, діють, надаючи їм певний обсяг правових можливостей), а також адресатів кореспондуючих обов'язків – суб'єктів, зобов'язаних забезпечити об'єктивацію гарантій (особи, на яких покладається коло обов'язків, які впливають з гарантій та юридичне значення).

5. ГРП на АБ в ЗО закріплюються в нормах чинного законодавства, набуваючи таким чином загальнообов'язкового характеру, що має практичний юридичний сенс, зважаючи на той факт, що відповідні гарантії забезпечуються, зокрема:

(1) заходами юридичної відповідальності (щонайперше, трудової відповідальності дисциплінарного характеру), що застосовуються до осіб, які не забезпечують в належній мірі (чи умисно перешкоджають) дійсню об'єктивацію вказаних гарантій;

(2) іншими примусовими заходами, що не є заходами юридичної відповідальності (переведення працівника в результаті порушення ним обмеження щодо спільної роботи близьких осіб – вчинення акту непотизму; звільнення працівника з роботи, яке не є дисциплінарним).

6. ГРП на АБ в ЗО виконують комплекс функцій, серед яких особливого значення набувають: превентивна, охоронна, захисна та відновна, об'єктивація яких сукупно засвідчує також реалізацію соціальної функції держави в контексті конкретної організації.

7. ГРП на АБ в ЗО є системним (комплексним) явищем, яке складають відповідні його структурні елементи – конкретні групи гарантій:

(1) загальносоціальні гарантії;

(2) суто юридичні гарантії.

Враховуючи викладене, можемо дійти думки, що під *гарантіями реалізації права на антикорупційну безпеку в трудових відносинах у закладах освіти* можна розуміти цілісну систему умов (як суб'єктивного, так і об'єктивного характеру), засобів і способів загальносоціального та спеціально правового характеру, якими комплексно в централізованому порядку (в нормах законодавства) та на локальному рівні (акти ЗО, індивідуальні та колективні, договори, контракти, угоди) встановлюється та застосовується суб'єктом антикорупційного кадрового менеджменту в ЗО з метою створення всіх необхідних умов, за яких працівник, роботодавець, трудовий колектив, а також профспілки матимуть можливість безперешкодно, добросовісно здійснювати свої права (чи утримуватись від їх реалізації), захищати свої права в сфері праці та зайнятості, набуваючи бажані соціальні блага від реалізації цих прав без шкоди для АБ ЗО.

Список використаних джерел

1. Гладкий В. В. Базові інтерпретаційні гіпотези концепту корупції. *Актуальные научные исследования в современном мире*. 2018. Вып. 7(39), Ч. 3. С. 58–65. doi:10.2139/ssrn.3228412.

2. Hladky V. V. Criminometric Analysis of Corruption Permissiveness and Conditions of Pricing in Corrupt Services. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2019. Vol. 26(2). P. 22–34. doi:10.31359/1993-0909-2019-26-2-22.

Цитувати: Гладкий В. В. Гарантії реалізації права на антикорупційну безпеку в закладах освіти. *Актуальні проблеми сучасної освіти: реалії та перспективи* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Маріуполь, 19–20 травня 2022 року). Маріуполь : ВСП «Маріупольський фаховий коледж ДВНЗ «ПДТУ»», 2022. С. 1–2. doi:10.5281/zenodo.6482666.